

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVII. évfolyam, 21. szám, 2014

Megjelenik kéthetente
2014. november 04.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék termelői ára.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
Nemzetközi piaci információk.....	11
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	13
Nemzetközi piaci információk.....	18
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET.....	19
Agrárpolitikai Hírek.....	21

ÖSSZEFOGLALÓ

Az északi féltekén hamarosan befejeződik az őszi búza vetése. Magyarországon a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) 2014. október 21-i jelentése alapján az 1,1 millió hektárra előirányzott terület 41 százalékán fejezték be a vetést a gazdák, ami kissé elmarad az egy évvel korábbi 52 százaléktól.

Magyarországon a Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) október utolsó napjaiban a takarmánykukorica novemberi és decemberi jegyzése néhány napon belül 37-39 ezer forint/tonna közé emelkedett. Az AKI PÁIR adatai szerint a fizikai piacon 36,5 ezer forint/tonnára nőtt a termelői ár október harmadik hetében.

Félő, hogy a romló időjárási feltételek miatt Brazíliában és Argentína északi részén nem tudják időben befejezni a szójabab vetését, ami a termőterület és a 2014/2015. gazdasági év kibocsátásának csökkenését eredményezheti. Ez nemcsak az olajnövénypiacon okozott zavart, hanem a kukoricapiacra is hatással volt, és Chicagóban (CME/CBOT) 150 USD/tonnáig emelkedett a tengeri fronthavi jegyzése október végén.

Az Európai Unió repcemag-behozatala ötéves mélypontra, 2,4-2,5 millió tonnára süllyedhet a 2014/2015. gazdasági évben, köszönhetően az idei kivételesen nagy (24 millió tonna) kibocsátásnak.

Magyarországon befejeződött a napraforgómag betakarítása, azonban a tavalyit 8 százalékkal felülmúló, 1,6 millió tonna kibocsátás sem tudta megállítani a termény jegyzésének erősödését, amit az ukrainai kikötői ár változása indított el.

Az *F.O. Licht* becslése alapján az Európai Unióban, a 2014/2015. gazdasági évben 9,2 millió tonna gabona kerülhet a bioetanol-üzemekbe, amelyből 4,7 millió tonna a búza, 3,6 millió tonna a kukorica, a többi rozs és árpa lehet.

GABONAPIACI JELENTÉS

Az északi féltekén hamarosan befejeződik az őszi búza vetése. Az USA agrárminisztériumának (*USDA*) 2014. október 26-i adatai szerint a tervezett terület 84 százalékán került a földre a vetőmag az észak-amerikai országban, ahol az elmúlt három szezonban 18-20 millió hektár között változott a növény termőterülete. Ukrajnában megközelítőleg 6 millió hektárt, Oroszországban 24 millió hektár foglalhat el a növény a folyó évi szezonban. Ez utóbbinál már végeztek a munkával, azonban az októberi csapadékhiány miatt aggódnak a gazdák, a fejletlen állományok kifagyásától tartanak. Az *IKAR* és a *SovEcon* piackutató vállalatok egyaránt arra számítanak, hogy a szovjet utódállam 2015. évi búzatermése elmarad az idei 58,5 millió tonnától. A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) prognózisa szerint a világ legnagyobb búzatermelőjének számító Európai Unióban nem változik számottevően a növény vetésterülete a tavalyihoz képest, várhatóan valamivel meghaladja majd a 24 millió hektárt. Magyarországon a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) 2014. október 21-i jelentése alapján az 1,1 millió hektárra előírányzott terület 41 százalékán fejezték be a vetést a gazdák, ami kissé elmarad az egy évvel korábbi 52 százaléktól. A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) már 200 USD/tonna, Párizsban (*MATIF*) 175 euró/tonna közelébe kúszott a búza fronthavi jegyzése október utolsó napjaiban. A malmi búza jegyzése őrizte korábbi pozícióját október második felében is, 50 ezer forint/tonna körül stabilizálódott a Budapesti Értéktőzsdén (BÉT). A takarmánybúzával 41-42 ezer forint/tonna körüli árszinten kereskedhettek ugyanekkor. A fizikai piacon 49 ezer forint/tonna átlagos termelői áron vásárolták az étkezési búzát október harmadik hetében az AKI PÁIR adatai szerint.

Brazíliában a szójabab vetésének csúszása nemcsak az olajnövénypiacon okozott zavart, hanem a kukorica-piacra is hatással volt. A dél-amerikai országban már most azon aggódnak a piaci szereplők, hogy a szójabab elhúzódo vetése miatt a másodvetésű kukoricát is kénytelenek később elvetni – ami akár a következő évi kibocsátás csökkenését is okozhatja. Így a szójabab által in-

dított árrally a kukorica piacára is begyűrűzött, és Chicagóban (*CME/CBOT*) 150 USD/tonnáig emelkedett a termény fronthavi jegyzése október végén. A félelmeket fokozta, hogy az USA-ban – a szójababhoz hasonlóan – a kukorica betakarítása is késik, a 2009-2013. évekre jellemző 65 százalék helyett a 33,6 millió hektár termőterület 46 százalékán végeztek a munkával az *USDA* október 26-i adatai szerint. Ugyanakkor a szovjet utódállamokban a végéhez közelít az aratás. Ukrajnában a tavalyinál 5 millió tonnával kevesebbre, 25 millió tonnára prognosztizált kukoricatermés 92 százalékát takarították be október végéig. Oroszországban a 2013. évihez hasonló kibocsátásra számítanak, és a várható kukoricatermés 80 százaléka, vagyis 9,6 millió tonna már a tárolókba került. Magyarországon az őszi csapadékos időjárás miatt késik a tengeri betakarítása. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2014. október 21-i jelentése szerint az előírányzott 1,2 millió hektár termőterület 28 százalékáról 2,5 millió tonna terményt tároltak be. Az átlagos hozam eddig jó (7,3 t/ha), azonban a magas szemnedveség-tartalom miatt nagyobb szárítási költségekkel kell az idén számolni. Bár Párizsban (*MATIF*) már szeptember közepétől a chicagói trendhez igazodott a kukorica jegyzése, és október végén 145 euró/tonna körül jegyezték a legközelebbi lejáratra vonatkozóan, a Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) csupán október utolsó napjaiban következett be markáns változás: a novemberi és decemberi jegyzés néhány napon belül 37-39 ezer forint/tonna közé emelkedett. Az AKI PÁIR adatai szerint a fizikai piacon 36,5 ezer forint/tonnára nőtt a termelői ár október harmadik hetében.

A NAK információi szerint a tavalyihoz képest csúszik az őszi árpa vetése is Magyarországon. A tervezett terület (223 ezer hektár) 83 százalékán került a földre a mag 2014. október 21-ig, szemben az egy évvel ezelőtti 96 százalékkal. A BÉT-en kissé emelkedett a takarmányárpa decemberi jegyzése, október végén 41 ezer forint/tonnáért volt elérhető. A fizikai piacon ugyanakkor 38 ezer forint/tonnáig ereszkedett az áfa és szállítási költség nélküli termelői ár az AKI PÁIR adatai szerint.

Agrárpolitikai Hírek

- Gombafertőzéseknek ellenálló búza- és kukorica-fajták nemesítésén dolgoznak a szegedi Gabonakutató Nonprofit Kft. szakemberei több kutatóintézetrel és mezőgazdasági céggel együttműködve. A 740 millió forintos összköltségű projektet az Európai Unió is támogatja.
- A Földművelésügyi Minisztérium (FM) és a Civil Összefogás Közhasznú Alapítvány (CÖKA) stratégiai

együttműködést írták alá. A megállapodás előtérbe helyezi a magyar föld védelmét, az egészséges, jó minőségű magyar élelmiszerek előállításának támogatását, az egészséges környezet védelmét, továbbá azt, hogy a magyar emberek a termőföldtől az asztalig ellenőrizve jó minőségű magyar terméket fogyaszthassanak. A szerződés aláírását követően a CÖKA együttműködési megállapodást írt alá a Coop-Hungary zrt.-vel és a CBA kft.-vel is.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2014. 42. hét	2014. 43. hét	2014. 43. hét/ 2014. 42. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	2 725	678	1 108	5 293	4 511	85
	HUF/tonna	48 337	50 415	49 183	46 503	48 857	105
Takarmánybúza	tonna	...	...	-	1 322	...	...
	HUF/tonna	...	...	-	39 734	...	...
Takarmánykukorica	tonna	12 934	19 363	4 468	34 246	36 765	107
	HUF/tonna	40 181	34 086	36 153	33 954	36 481	107
Takarmányárpa	tonna	...	...	...	909	...	...
	HUF/tonna	...	...	...	37 635	...	...

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

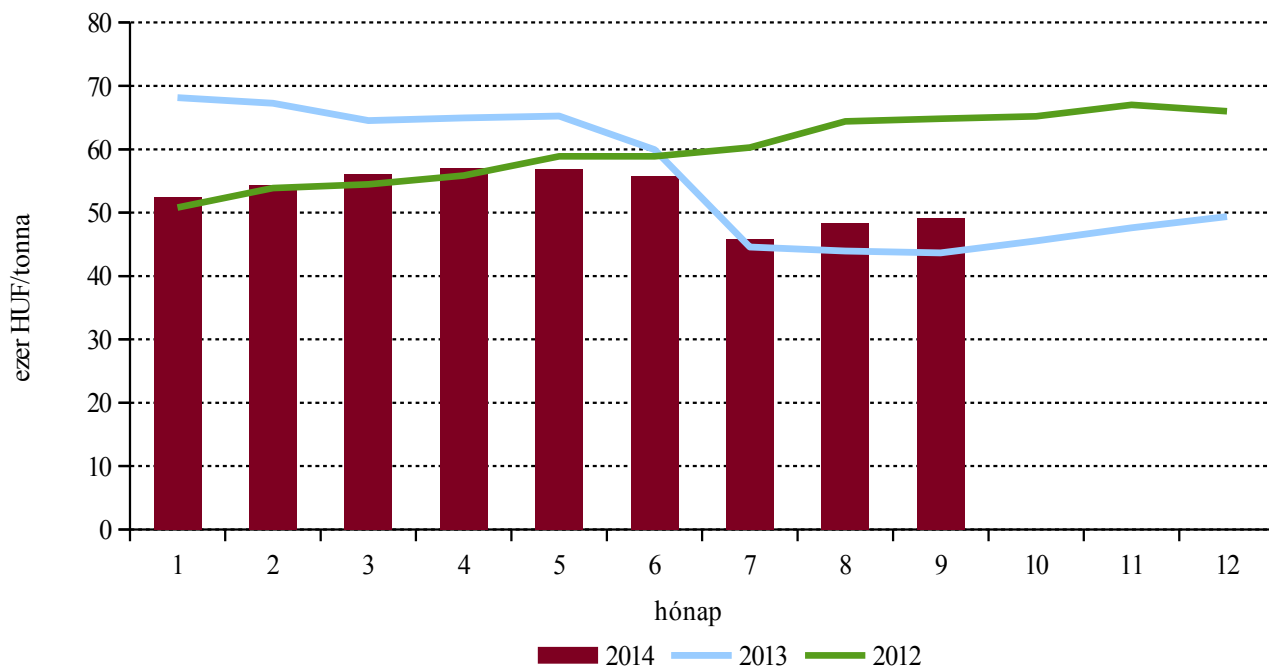
2. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2013. 43. hét	2014. 42. hét	2014. 43. hét	2014. 43. hét/ 2013. 43. hét (százalék)	2014. 43. hét/ 2014. 42. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	12 800	5 293	4 511	35	85
	HUF/tonna	45 194	46 503	48 857	108	105
Takarmánybúza	tonna	1 419	1 322	...	...	...
	HUF/tonna	46 110	39 734	...	...	...
Takarmánykukorica	tonna	45 455	34 246	36 765	81	107
	HUF/tonna	40 727	33 954	36 481	90	107
Takarmányárpa	tonna	-	909	...	-	...
	HUF/tonna	-	37 635	...	-	...

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

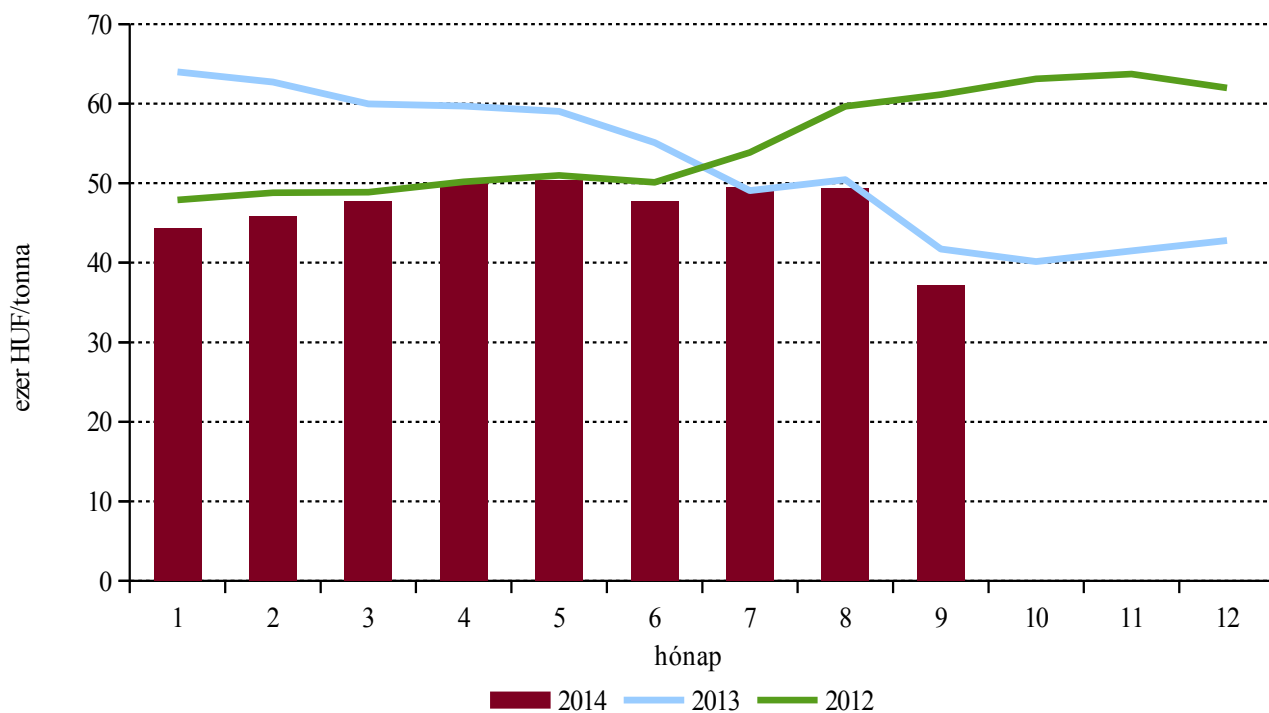
Forrás: AKI PÁIR

1. ábra: Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

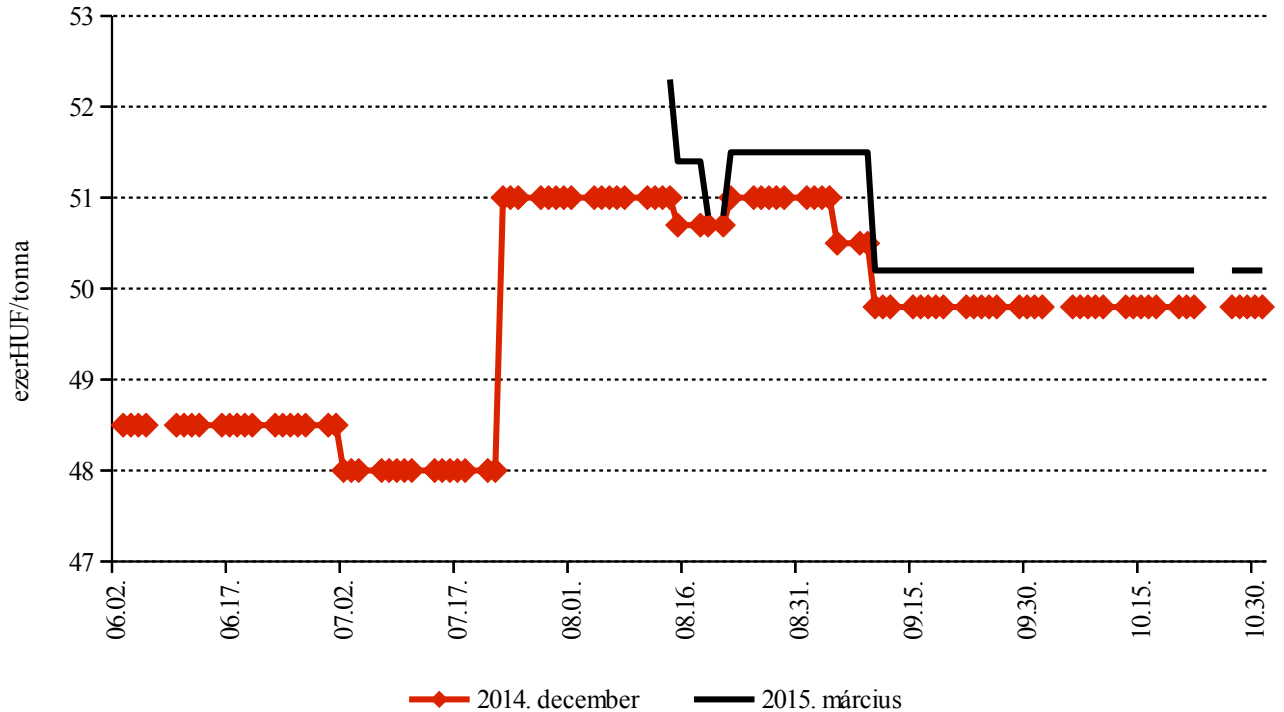
2. ábra: A takarmánykukorica termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

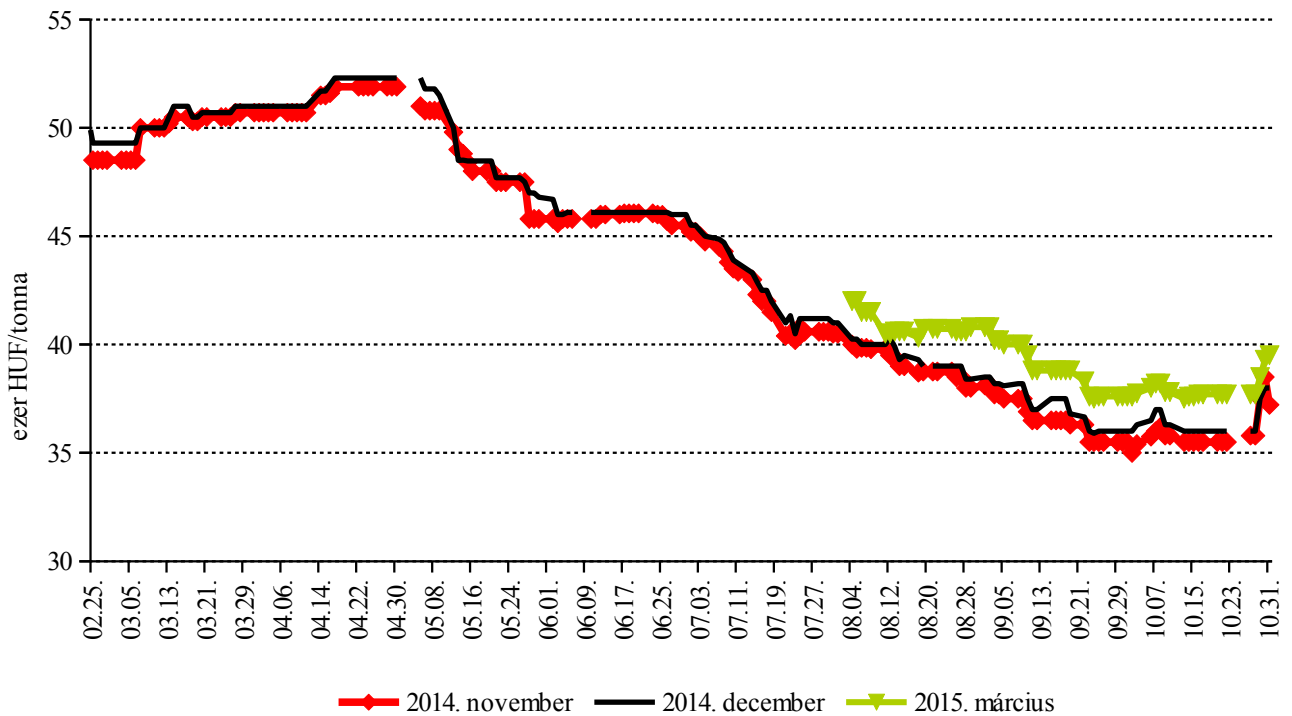
A gabonafélék jegyzése

3. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

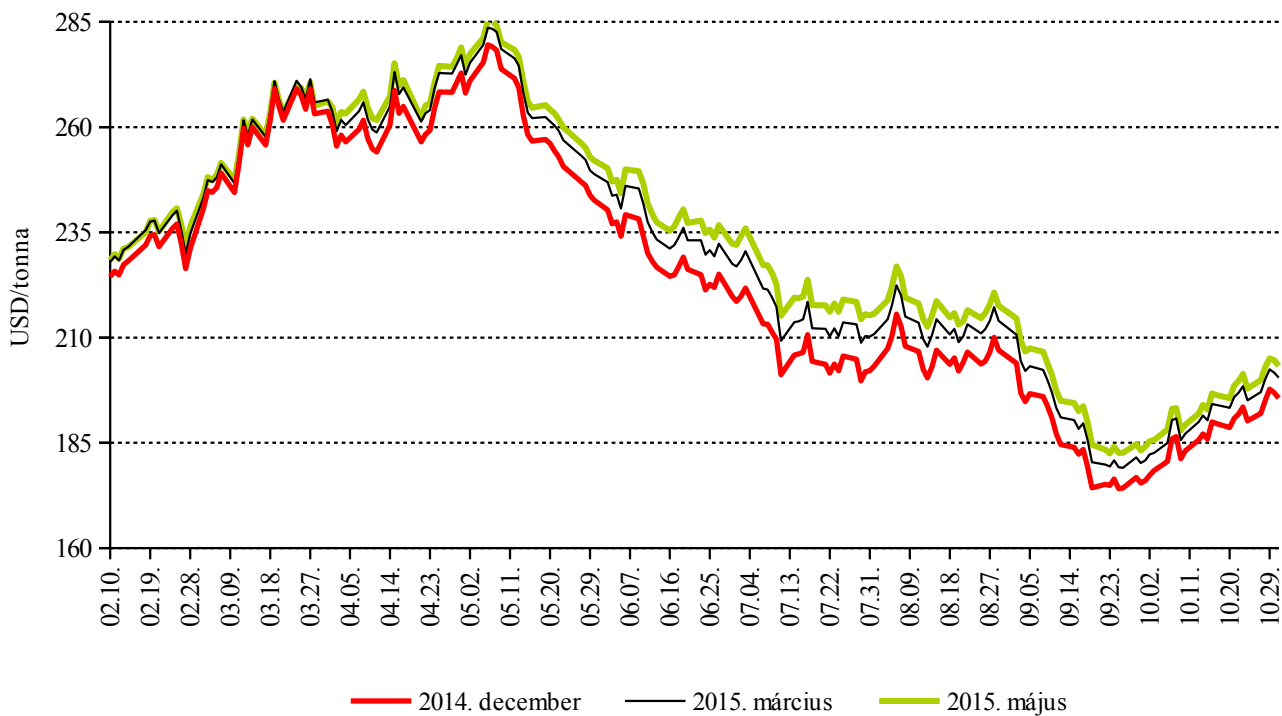
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

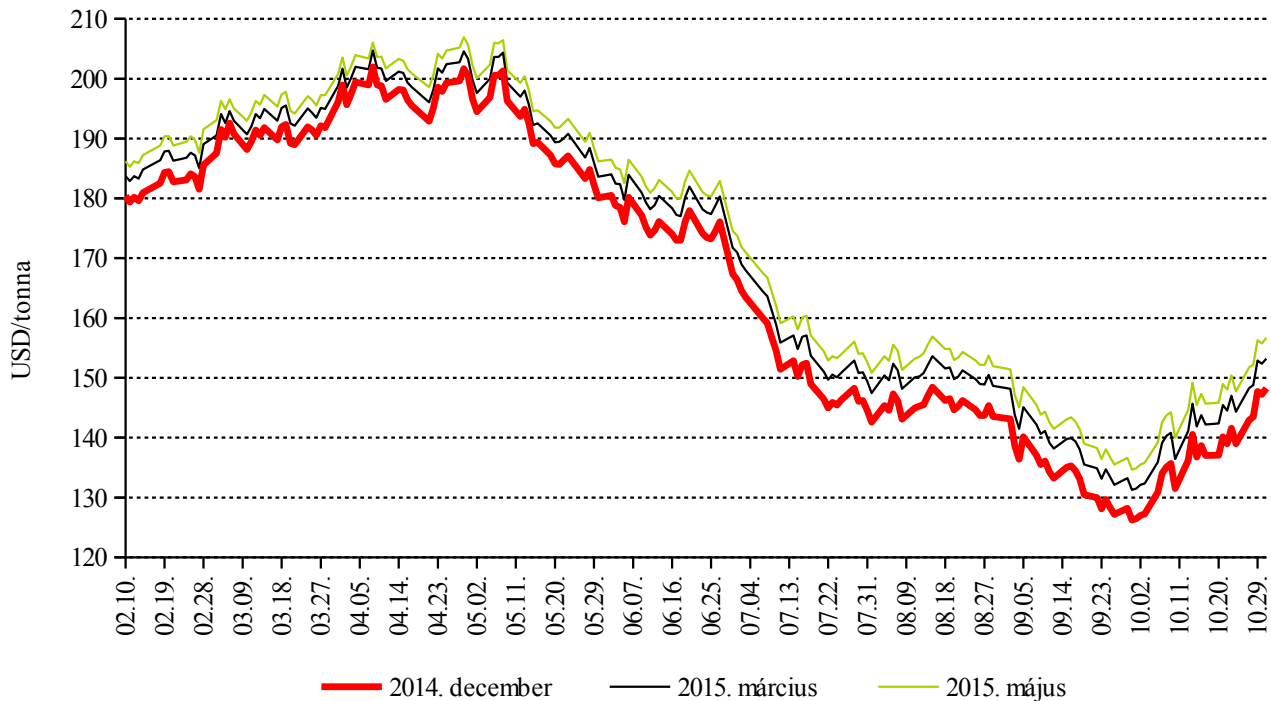
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

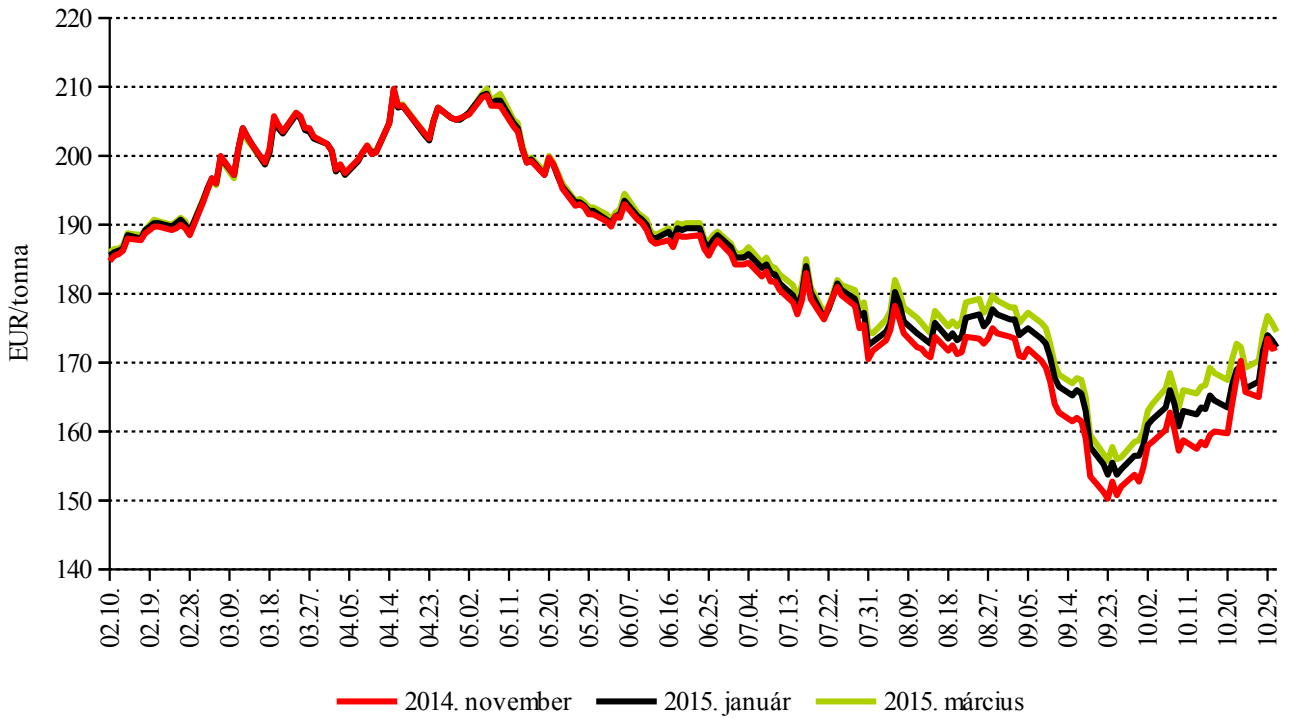
6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

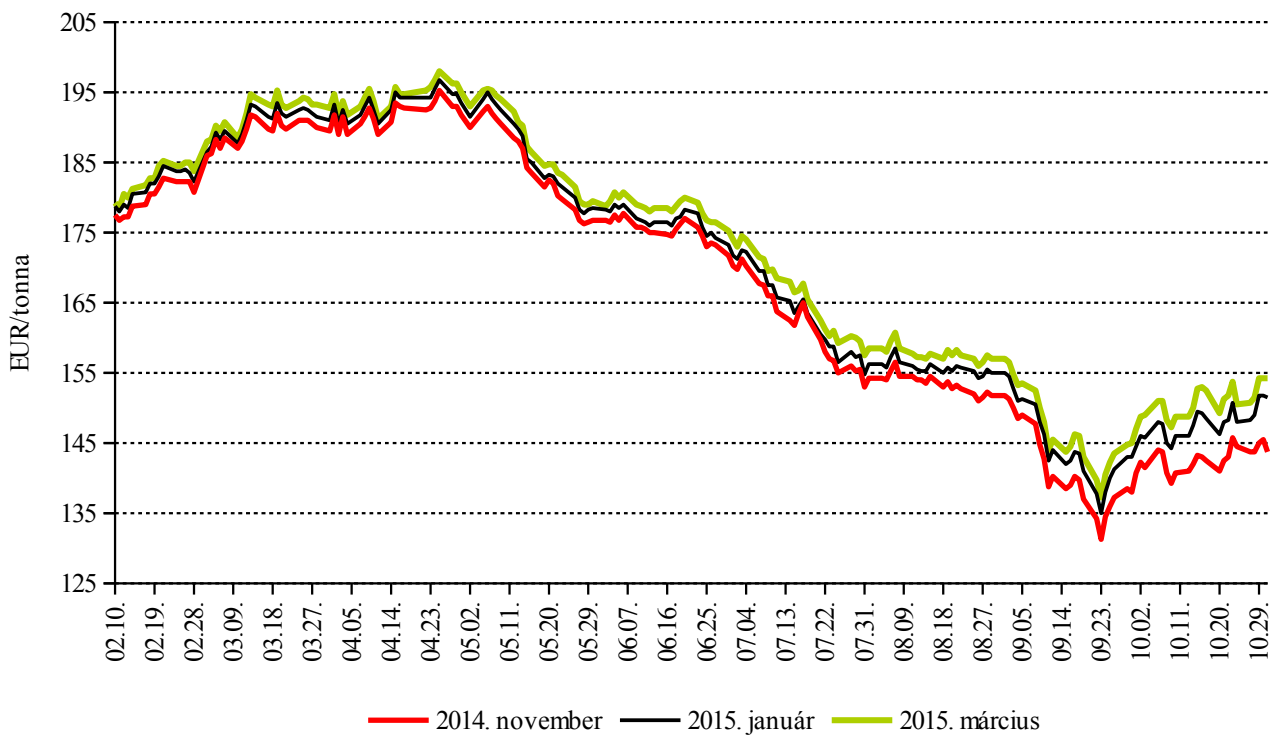

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2013. 43. hét	2014. 42. hét	2014. 43. hét	2014. 43. hét/ 2013. 43. hét (százalék)	2014. 43. hét/ 2014. 42. hét (százalék)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	508	795	725	143	91
	HUF/kg	71	75	76	107	101
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 348	1 422	1 446	107	102
	HUF/kg	73	78	78	107	100
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	679	699	502	74	72
	HUF/kg	82	84	84	103	101
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	...	...	...	...	...
	HUF/kg	...	...	...	...	...
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	21	43	29	140	68
	HUF/kg	85	83	85	100	102
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	33	40	36	111	90
	HUF/kg	89	91	90	102	100
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	362	398	437	121	110
	HUF/kg	70	73	73	104	100
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	306	479	476	155	99
	HUF/kg	72	75	75	104	100
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	...	...	...	...	...
	HUF/kg	...	...	...	...	...
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	22	46	12	56	27
	HUF/kg	82	84	85	103	100
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	52	58	43	83	74
	HUF/kg	81	92	94	116	102

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. október 31.)

4. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	172	52 913	2014. december	196	47 824
2015. január	172	52 913	2015. március	200	49 010
2015. március	175	53 605	2015. május	203	49 695
2015. május	177	54 219	2015. július	206	50 323
2015. szeptember	184	56 523	2015. szeptember	210	51 237
2015. december	186	57 137	2015. december	214	52 369

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

5. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	144	44 159	2014. december	148	36 252
2015. január	152	46 539	2015. március	153	37 465
2015. március	154	47 384	2015. május	157	38 311
2015. június	159	48 690	2015. július	159	38 907
2015. augusztus	161	49 534	2015. szeptember	162	39 487
2015. november	169	51 992	2015. december	165	40 274

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. december	304	74 304
2015. március	304	74 304
2015. május	304	74 304

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2014. 10.31. (százalék)	2014. 10.24. (százalék)
Búza	2014. december	195,60	23,6	24,2
Kukorica	2014. december	148,27	29,5	27,4
Szójabab	2014. november	384,56	38,3	-
Szójadara	2014. december	349,28	44,0	32,6

^{a)} Belső volatilitás (*implied volatility*): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

8. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2014. október 28.)

Termény	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	48 364	119 096	122 873	3 177	18 848	82 740	125 693	33 687	51 736	43 702	35 009
Kukorica	241 763	538 111	288 964	11 353	23 393	300 773	161 709	73 284	133 121	116 845	93 551
Szójabab	248 249	240 962	89 233	9 345	7 697	112 697	86 333	63 330	84 513	111 614	37 611
Szójadara	96 661	210 735	39 492	4 107	18 365	71 325	22 562	17 541	48 782	29 840	24 100

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

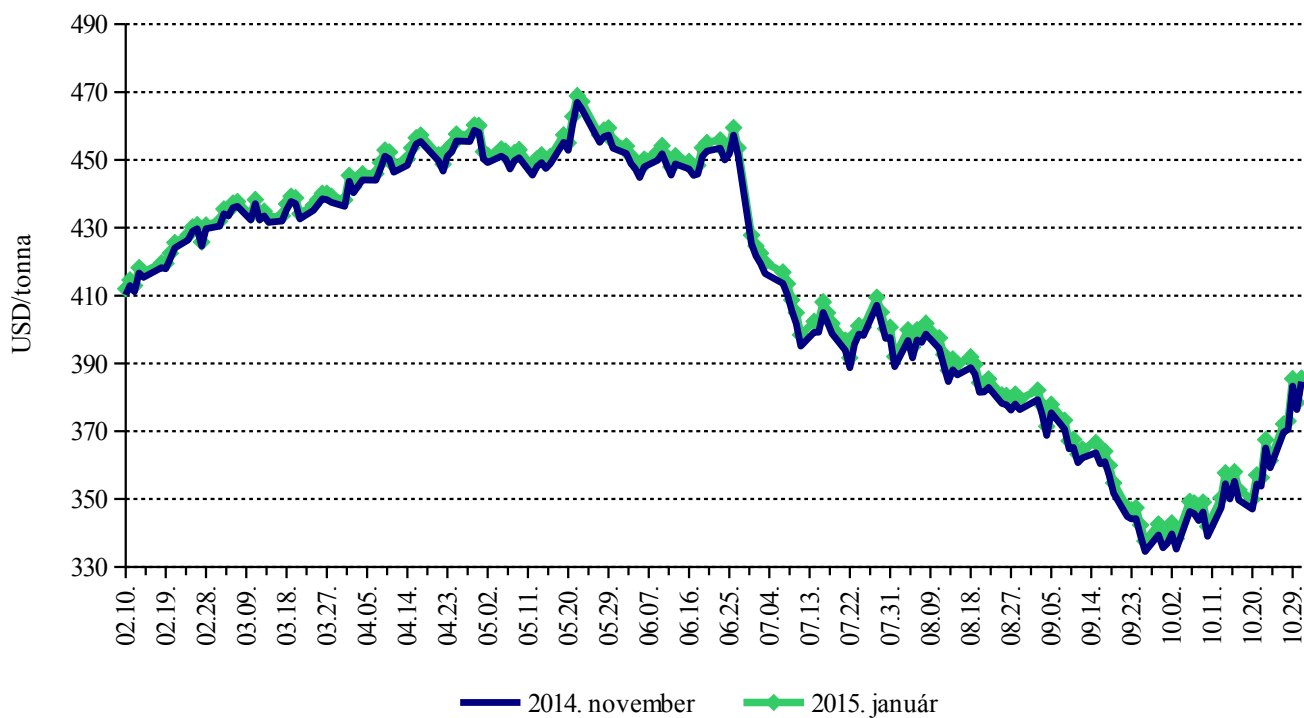
Brazíliában a tartós szárazság akadályozza a szójabab vetését, így a szokásos 50-51 százalék helyett 2014. október 23-ig csupán a tervezett terület 20 százalékán végeztek a munkával a legfontosabb szójababtermelő államban, Mato Grossoban. Félő, hogy a romló időjárási feltételek miatt Brazíliában és Argentína északi részén nem tudják befejezni a vetést időben, ami a termőterület és a 2014/2015. gazdasági év kibocsátásának csökkenését eredményezheti. Ezért az *Oil World* a két dél-amerikai ország együttes szójabab-kibocsátását 4 millió tonnával 143 millió tonnára lefelé korrigálta, jöllehet ez továbbra is meghaladná a 2013/2014. évi szezon termését (140 millió tonna). A dél-amerikai országok kivitele lanyhult szeptember óta, és a szakértők 2015 elejéig arra számítanak, hogy az egy évvel korábbinál kevesebb szójababot szállítanak a világpiacon. A kieső mennyiséget az USA pótolhatja, a 2014/2015. gazdasági évben 47,3 millió tonnára is nőhet (+2,4 millió tonna) az exportja. Mindeközben a feldolgozók kereslete is élénkült az USA-ban, aminek eredményeként a termény fronthavi jegyzése 385 USD/tonnáig erősödött október végén. Habár a szójabab globális kínálata bőséges, számos gazdálkodó – az ár további növekedésében bízva – inkább kivár az eladással, ugyanakkor a helyenként jelentkező logisztikai problémák is nehezítik az importőr országok igényeinek teljesítését, ami szintén hozzájárult a szójabab és -dara jegyzésének emelkedéséhez.

A szójabab és származékainak átmenetileg szűk kínálata miatt a 2014/2015. gazdasági év első negyedévében az importőrök figyelme a repcemag és *canola* – valamint származékaik – felé fordult. Az előző év azonos időszakához képest 1,7 millió tonnával több, azaz 17,3 millió tonna terményt dolgoztak fel világszinten július és szeptember között. Az európai olajütők azonban októbertől – az új termés megjelenése és a repcemag magas ára miatt – várhatóan a szójabab és a napraforgómag feldolgozására állnak át. Az új gazdasági év első negyedévében 4,1 millió tonna repcemag és *canola* fordult meg a világpiacon, amire nem volt korábban példa. Ebből a mennyiségből legnagyobb volumenben (1,2 millió tonna) Kína vásárolt, és becslések szerint rekordszintű-

re, 4,7 millió tonnára duzzadhat az importja 2015 júniusáig. Az Európai Unió repcemag-behozatala ötéves mélypontra, 2,4-2,5 millió tonnára süllyedhet, köszönhetően az idei kivételesen nagy, 24 millió tonna kibocsátásnak. Az interkontinentális árutőzsdén (*ICE*) 450 CAD/tonna fölé emelkedett a *canola* fronthavi jegyzése október végén, miután kiderült, hogy az első negyedévi aktív értékesítést követően október elsején az egy évvel korábbinál 3 millió tonnával kevesebb termény maradt a raktárakban. Az Európában meghatározó párizsi árutőzsdén (*MATIF*) a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése szintén nőtt, meghaladta a 330 euró/tonnát. Magyarországon a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) tájékoztatása alapján az előirányzott 228 ezer hektár terület 93 százalékán vetették el a repcemagot október 21-ig. A novemberi szállítási repcemagot újfent 95 ezer forint/tonna körül jegyezték a Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) október végén, és a fizikai piacon 100 ezer forint/tonnát közelítő termelői áron cserélt gazdát a termény a hónap második felében.

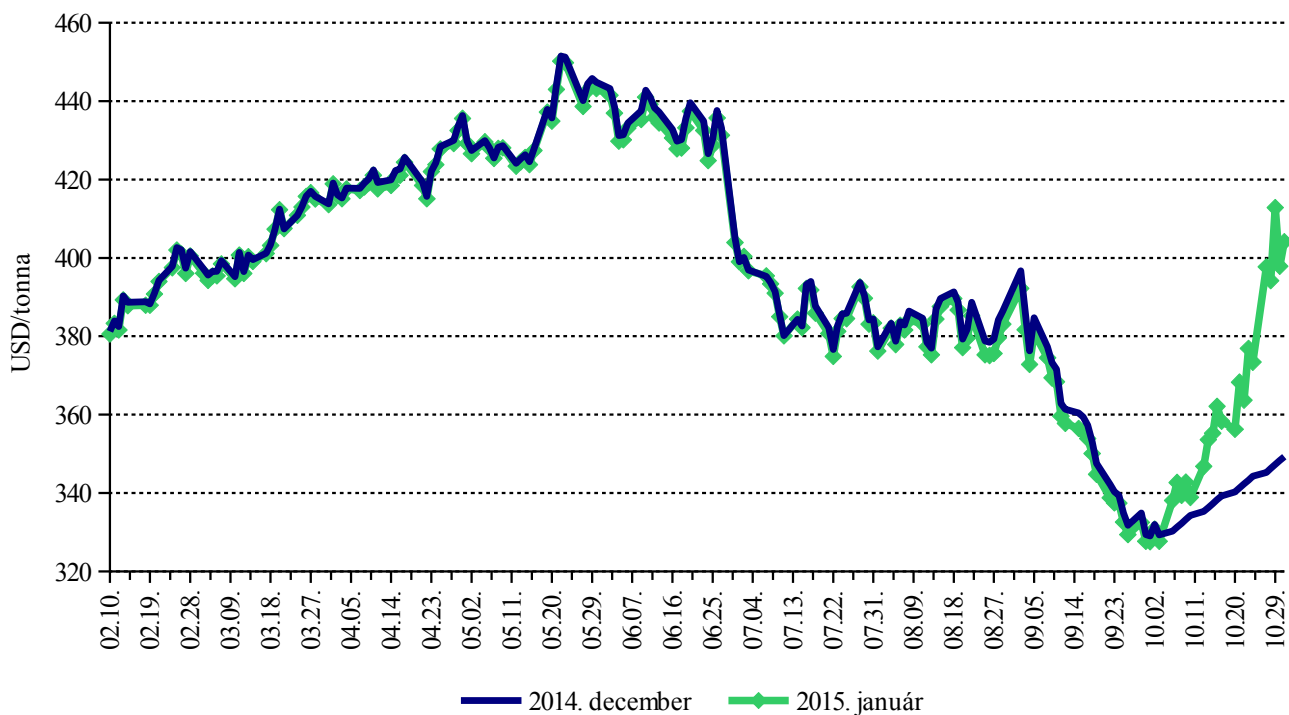
Ukrajnában és Oroszországban jól halad a napraforgómag betakarítása, a két országban az előirányzott terület közel 90 százalékáról 17,1 millió tonna magot szállítottak a raktárakba 2014. október 23-ig. Jöllehet, az összes termés 2 millió tonnával elmaradhat az egy évvel korábbitól, a belföldi és az európai olajütők folyamatos alapanyagigényét ez a kibocsátás képes fedezni az év hátralévő részében annak ellenére is, hogy a magasabb árak reményében egyes termelők várnak az értékesítéssel. Ez az erős kereslettel együtt elősegítette a napraforgómag ukrainai kikötői árának (*FOB*) további emelkedését: 2014. október 30-án már meghaladta a 400 USD/tonna szintet. Noha a napraforgómag betakarítása befejeződött Magyarországon, a tavalyit 8 százalékkal felülmúló, 1,6 millió tonna kibocsátás sem tudta megállítani a termény jegyzésének erősödését, amit az ukrainai kikötői ár változása indított el. A BÉT-en 90-92 ezer forint/tonna körül köthették le a vevők a napraforgómagot október végén. Az AKI PÁIR adatai szerint a magyarországi áfa és szállítási költség nélküli termelői ár 95 ezer forint/tonna körül mozgott októberben.

9. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

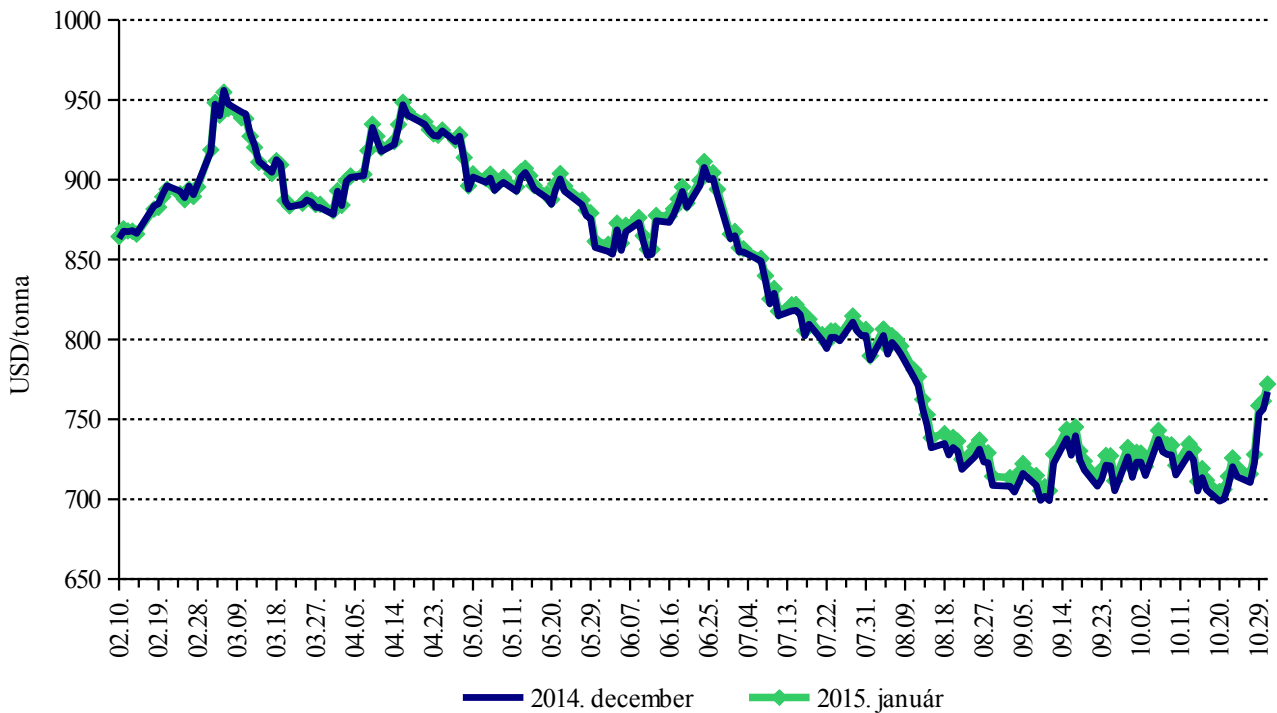
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

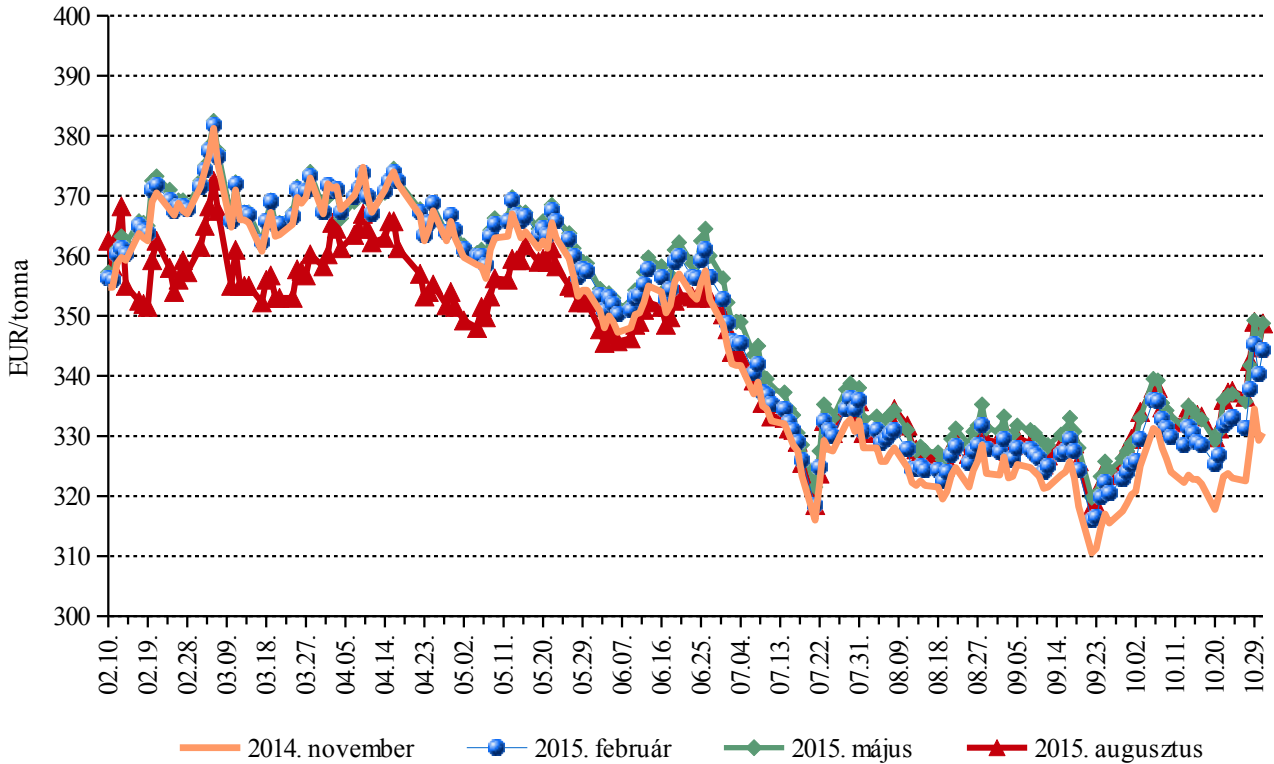
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

11. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

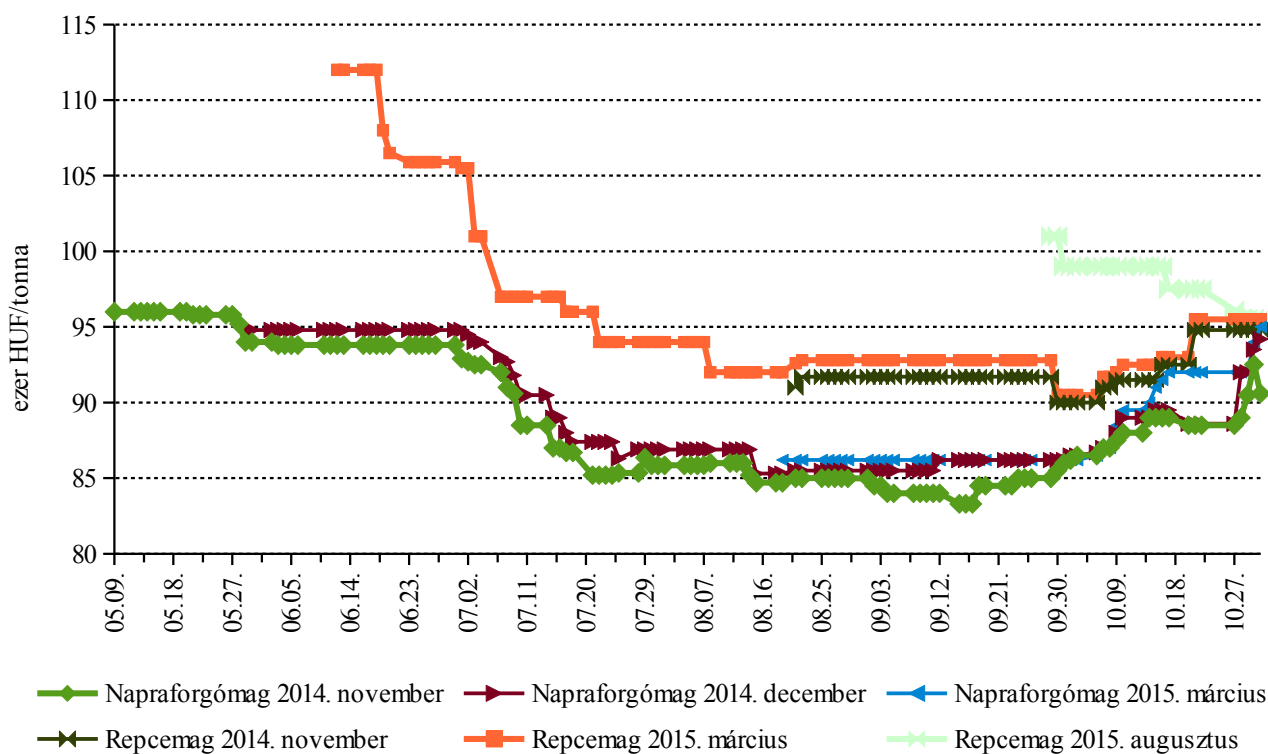
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

12. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: Marché à Terme International de France

13. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

9. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóinak értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2013. 43. hét	2014. 42. hét	2014. 43. hét	2014. 43. hét/ 2013. 43. hét (százalék)	2014. 43. hét/ 2014. 42. hét (százalék)
Ipari napraforgómag	tonna	75 124	86 191	34 180	46	40
	HUF/tonna	89 133	94 452	96 847	109	103
Repcemag	tonna	2 558	5 316	1 067	42	20
	HUF/tonna	108 586	99 139	97 255	90	98
Nyers napraforgóolaj	tonna	1 052	5 063	...	...	...
	HUF/tonna	209 259	197 546	...	...	...
Napraforgódara	tonna	43 144	3 864	1 659	4	43
	HUF/tonna	57 546	53 874	52 980	92	98
Nyers repceolaj	tonna	...	...	...	...	...
	HUF/tonna	...	...	...	...	...
Repcedara	tonna	648	1 365	844	130	62
	HUF/tonna	64 140	63 894	65 413	102	102

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

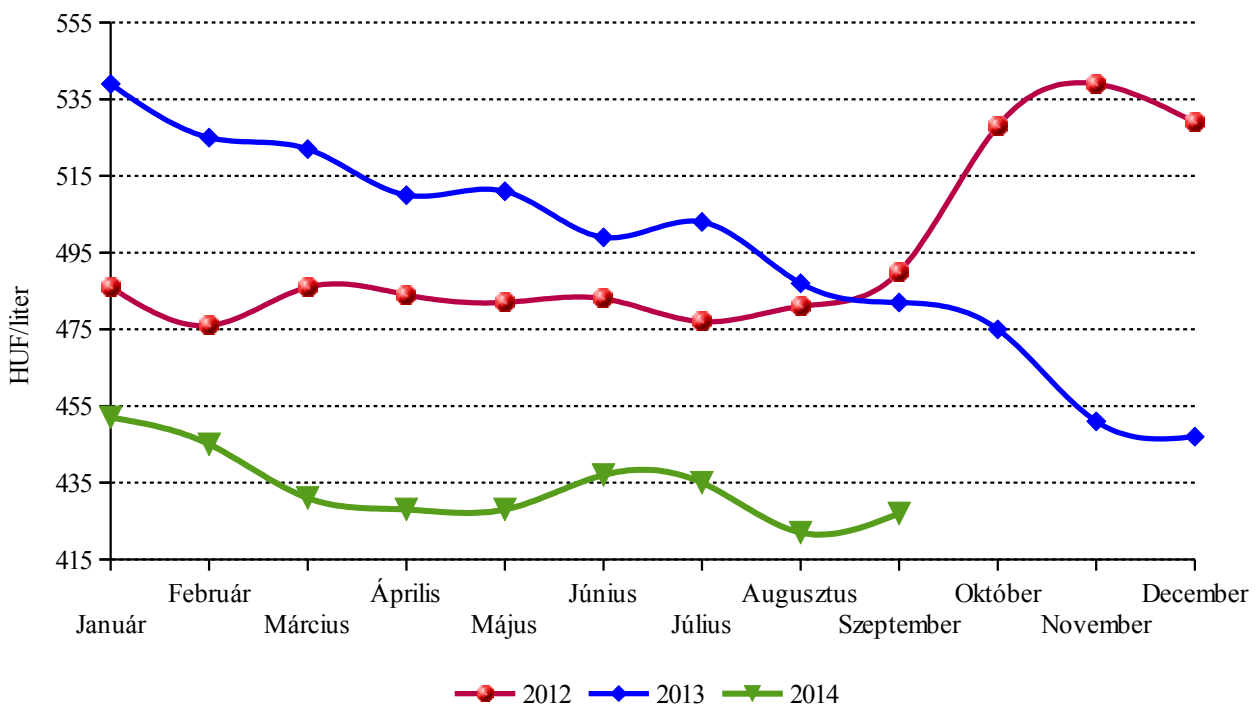

10. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2014-10-14	-	-
		2014-10-21	643	197 498
		2014-10-28	643	198 565
Napraforgóolaj (finomított)	Olaszország	2014-10-14	773	236 725
		2014-10-21	758	232 848
		2014-10-28	768	237 196
Szójaolaj (nyers)		2014-10-14	678	207 613
		2014-10-21	658	202 109
		2014-10-28	668	206 291
Szójaolaj (finomított)		2014-10-14	743	227 532
		2014-10-21	718	220 552
		2014-10-28	728	224 834
Napraforgódara	Ausztria	2014-10-14	-	-
		2014-10-21	-	-
		2014-10-28	-	-
Repcedara		2014-10-14	208	63 586
		2014-10-21	208	63 783
		2014-10-28	213	65 673

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

14. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. október 31.)

11. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2014. november	331	101 526
2015. február	344	105 750
2015. május	349	107 133
2015. augusztus	349	107 133
2015. november	351	107 747
2016. február	354	108 668

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

12. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	385	94 035
2015. január	386	94 279
2015. március	387	94 646
2015. május	389	95 062
2015. július	391	95 477
2015. augusztus	391	95 477

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

13. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. december	349	85 404
2015. január	404	98 802
2015. március	382	93 277
2015. május	376	91 859
2015. július	377	92 079
2015. augusztus	377	92 152

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

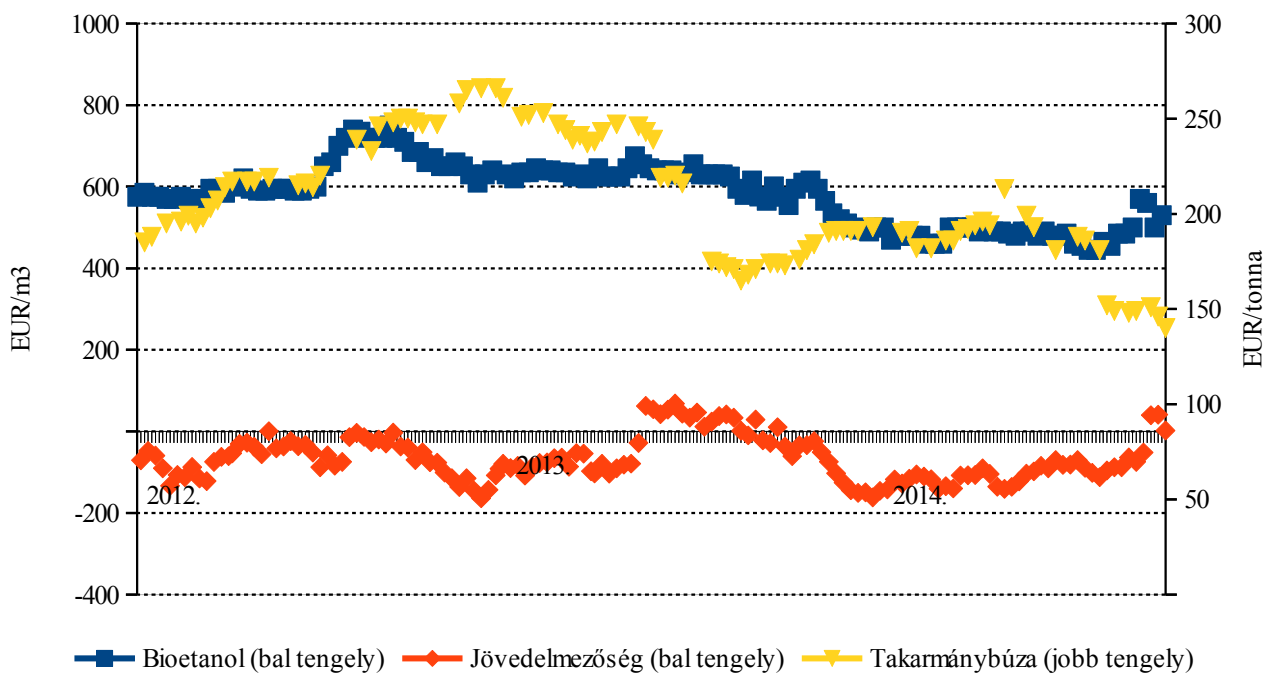
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET

Az *F.O. Licht* becslése alapján az Európai Unióban, a 2014/2015. gazdasági évben 9,2 millió tonna gabona kerülhet a bioetanol-üzemekbe, amelyből 4,7 millió tonna a búza, 3,6 millió tonna a kukorica, a többi rozs és árpa lehet.

A bioetanol ára 2013. júliustól 2014. októberig 650 euró/m³-ről 450 euró/m³-re csökkent a rotterdami kikö-

tőben (FOB T2). Ehhez hasonló alacsony árát utoljára 2009-ben regisztráltak. A bioetanol áresése 2013 júliusa és 2014 októbere között 40 százalékot, míg a gabonaféléké átlagosan 30 százalékot tett ki. Az ár csökkenését a gyenge kereslet okozta, ami nyomást gyakorolt a bioetanol árára és az alacsony alapanyagárak ellenére is rontotta az üzemek jövedelmezőségét.

15. ábra: A bioetanol és a takarmánybúza ára, valamint a bioetanol-gyártás jövedelmezősége (2012-2014)

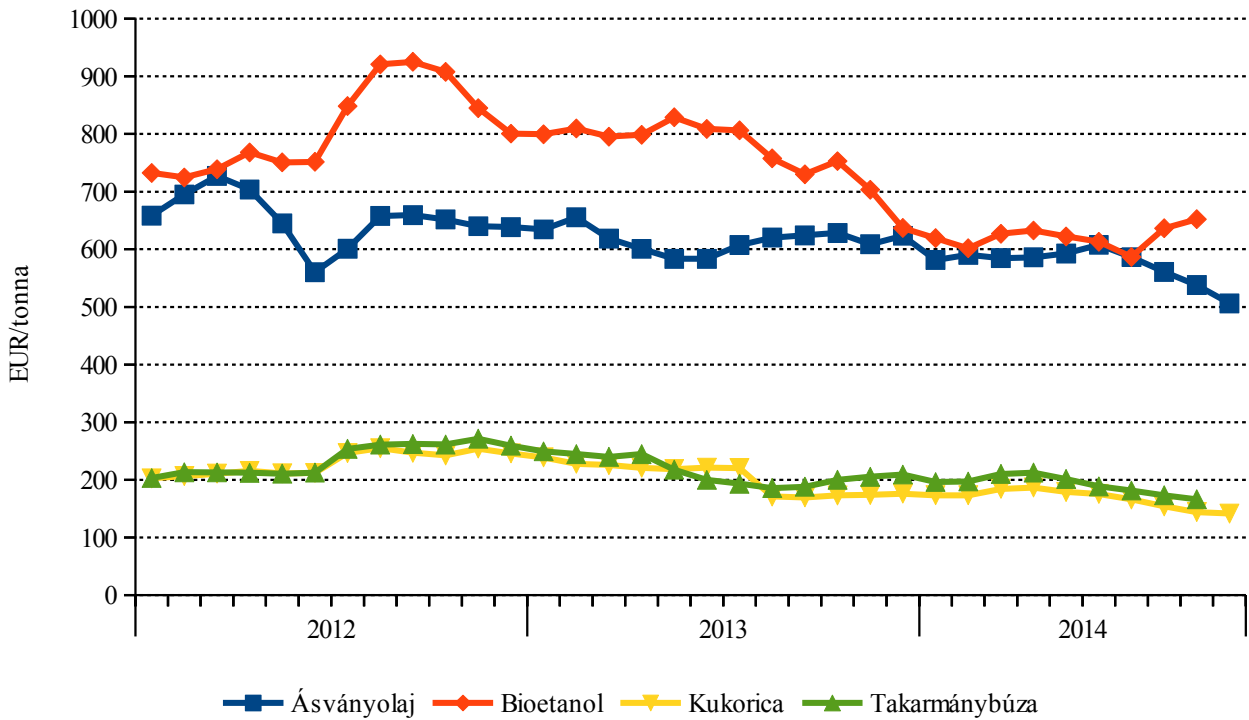
Forrás: F.O. Licht

Miközben a kereslet gyenge volt, a bőséges alapanyag-ellátás hatására több tagállam növelte a bioetanol termelését. Az *F.O. Licht* szakértői arra számítanak, hogy az Európai Unió üzemanyagcélú bioetanol-előállítása a 2013. évi 4624 ezer m³-ről 2014-ben 4825 ezer m³-re emelkedik. Németországban a bioetanol 64 százalékát várhatóan gabonából állítják elő 2014-ben, míg egy évvel korábban 52 százalék volt ez az arány. A cukorrépából előállított bioetanol részaránya 37 százalékról 27 százalékra csökkenhet az idén. Franciaországban

213 millió liter gabona alapú bioetanol készült 2014 első hat hónapjában, míg az előző év azonos időszakában 199 millió liter. A cukorrépa alapú termelés az előző évhez képest alig változott, 196 millió liter volt.

Az ásványolaj ára az elmúlt másfél évben folyamatosan magas szinten mozgott, a bioetanol és az ásványolaj ára szokatlanul közel került egymáshoz. A Nemzetközi Energia Ügynökség (*IEA*) közlése szerint az ásványolaj magas ára miatt 2014. októberig gyenge volt az érdeklődés a fosszilis energiahordozó iránt.

16. ábra: A kukorica, a takarmánybúza, a bioetanol és az ásványolaj árának alakulása (2012-2014)

Forrás: HGCA, F.O. Licht

A kötelező bekeverés az elmúlt évtizedben lökést adott a bioetanol termelésének és felhasználásának, ugyanakkor 2013-ban és 2014-ben már nem töltötte be ezt a funkcióját. A kötelező bekeverést egyrészt a fosszilis üzemanyag csökkenő felhasználása miatt kevesebb bioetanolal is teljesíteni lehetett, másrészt a nagy termelő és felhasználó országokban nem emelték a kötelező bekeverési arányt. A kötelező bekeverési arányt csak a kisebb, kevésbé meghatározó országokban (Finnország, Hollandia, Magyarország), vagy az alapvetően nem a bioetanol, hanem biodízel használó országokban (Olaszország) növelték az elmúlt két évben. A két nagy bioetanol-felhasználó tagországban, Németországban és Franciaországban a termelés és a felhasználás is elmaradt a lehetőségektől. Az E10-es termék használatának piaci részaránya mindkét országban viszonylag alacsony maradt. Németországban ez év júniusában 122,1 millió liter volt a bioetanol-felhasználás, ami elmaradt mind a 2014. májusi 144 millió litertől, mind a 2013. júniusi 139,5 millió litertől. Benzinkből 2014 júniusában 2 százalékkal kevesebbet tankoltak az országban, mint egy évvel korábban. Az átlagos bekeverési arány még így is elérte a 6,2 százalékot. Lengyelországban az E10-es termék nem terjedt el a töltőállomásokon, mivel a használatához befektetésekre, az infrastruktúra bővítésére, a benzinkutak fejlesztésére lenne szükség.

A bőséges szójababtermés miatt a szójadara várhatóan olcsón és nagy mennyiségben fog rendelkezésre állni, ezért lanyhulhat a kereslet a bioetanol-üzemek mellékterméke, a DDGS iránt, ami nyomást gyakorolhat a termék árára. A rotterdami kikötőben a DDGS ára a 2014. januári 248 euró/tonnáról szeptemberre 17 százalékkal 205 euró/tonnára esett.

A bioetanol alacsony ára miatt a nagy exportáló országok számára sem volt vonzó nagy mennyiségű bioetanol szállítása a Közösségbe. Azon országokból érkezett jelentős mennyiségű bioetanol, amelyek engedélyt kaptak a vámmentes beszállításra EPA (*Everything But Arms*) és ACP (*African, Caribien and Pacifics*) országok. Pakisztánnal és Ukrajnával külön egyezményt kötött az EU. A legfontosabb beszállítók 2014 első félévében Guatemala (57 ezer m³), Bolívia (53 ezer m³), Costa Rica (38 ezer m³), Oroszország (33 ezer m³), Pakisztán (31 ezer m³), Peru (29 ezer m³) voltak. Braziliából 10 ezer m³ és az USA-ból 16 ezer m³ bioetanol érkezett az EU-ba. A Közösség bioetanol-importja a 2013-ban a beszállított 1069 ezer m³-ről 2014-re várhatóan 830 ezer m³-re csökken.

Az F.O. Licht szakértői a következő hónapokban is alacsony alapanyagárakkal számolnak, ami a bioetanol-üzemek számára mindenképpen jó hír. Mivel a kötelező bekeverés a meghatározó a felhasználásban, ezért kedvező változást jelenthet az is, hogy az ásványolaj ára az

elmúlt hetekben csökkent. Líbia növelte exportját, miközben az európai kereslet csak gyengén emelkedett, ez nyomást gyakorolt az ásványolaj árára. A londoni árutőzsdén az *IPE Brent* ásványolajat október elején 94,35 USD/tonnán jegyezték, több mint egy éve nem volt ilyen alacsony a fosszilis energiahordozó ára. A csökke-

nő ár élénkítheti az üzemanyagok iránti keresletet, ami hatással lehet a bioetanol árára is. Rotterdamban a bioetanol ára 510-540 euró/m³-re emelkedett szeptemberben, ami ugyan lényegesen alacsonyabb, mint a 2013. szeptemberi (589 euró/m³), de magasabb, mint a 2014 augusztusában regisztrált (505 euró/m³).

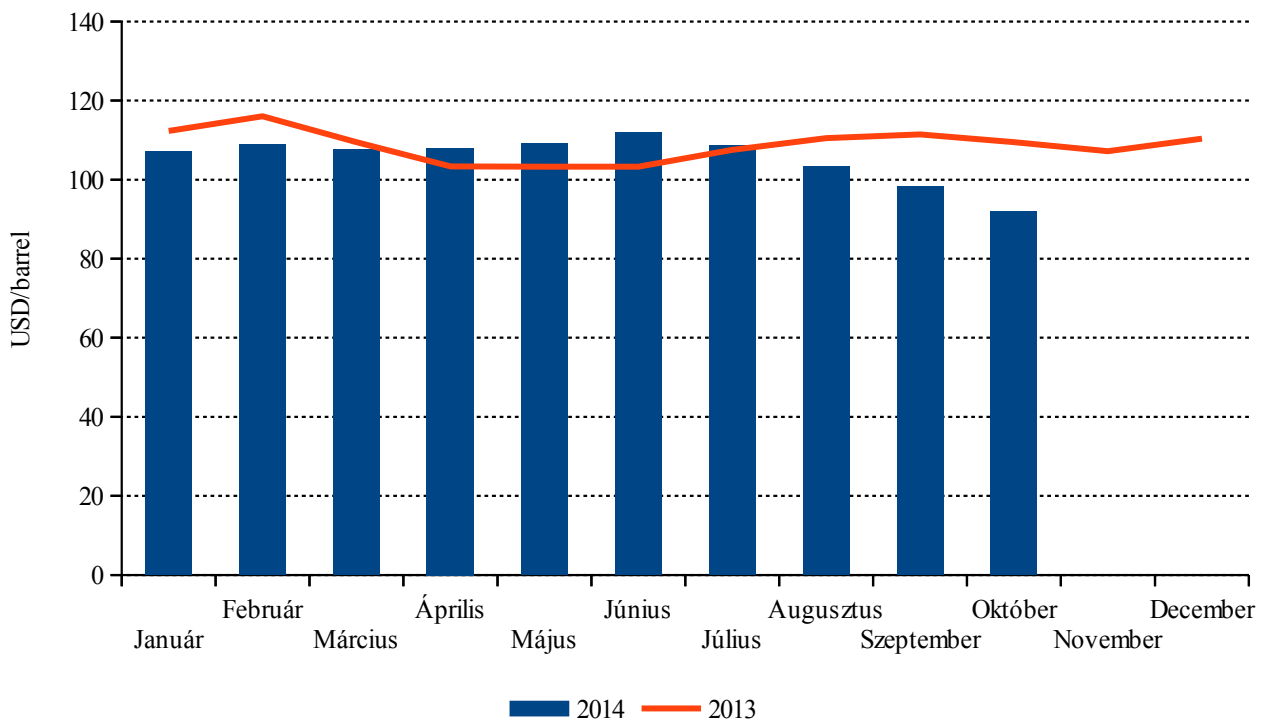
Agrárpolitikai Hírek

- Az Európai Bizottság javaslata szerint 2030-ig 40 százalékkal kell csökkenteni az üvegházhatású gázkibocsátást az 1990-es szinthez képest. A megújuló energia arányát az EU átlagában 27 százalékra kell emelni.
- Az Európai Unió állam- és kormányfői 2014. október 23-án a közös klíma- és energiastratégiában állapodtak meg (Európai Tanács, EUCO 169/14). A tagállamok 1990-hez képest 2030-ra 40 százalékkal

mérséklék a szén-dioxid-kibocsátásukat, 27 százalékkal növelik a megújuló energiaforrásokból származó energia arányát az energiatermelésükben és ugyancsak 27 százalékkal javítják az energiafelhasználás hatékonyságát.

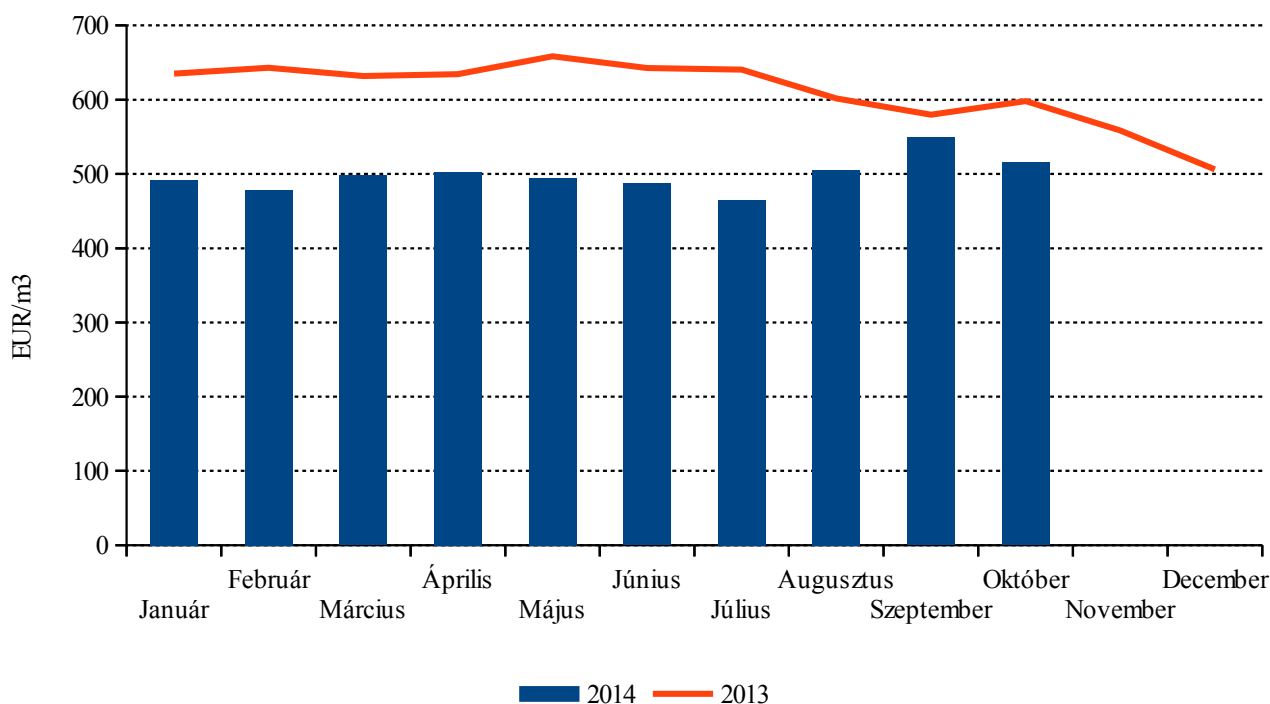
- A bioüzemanyag iparág számára kedvezőtlen fejlemény, hogy eltérően a 2009. évi Megújuló Energia Irányelvtől a közlekedési szektor számára nem írtak elő kötelezően elérendő célértéket. Célérték hiányában kiszámíthatatlanabb lehet a jövőbeni befektetések megtérülése.

17. ábra: Az ásványolaj ára

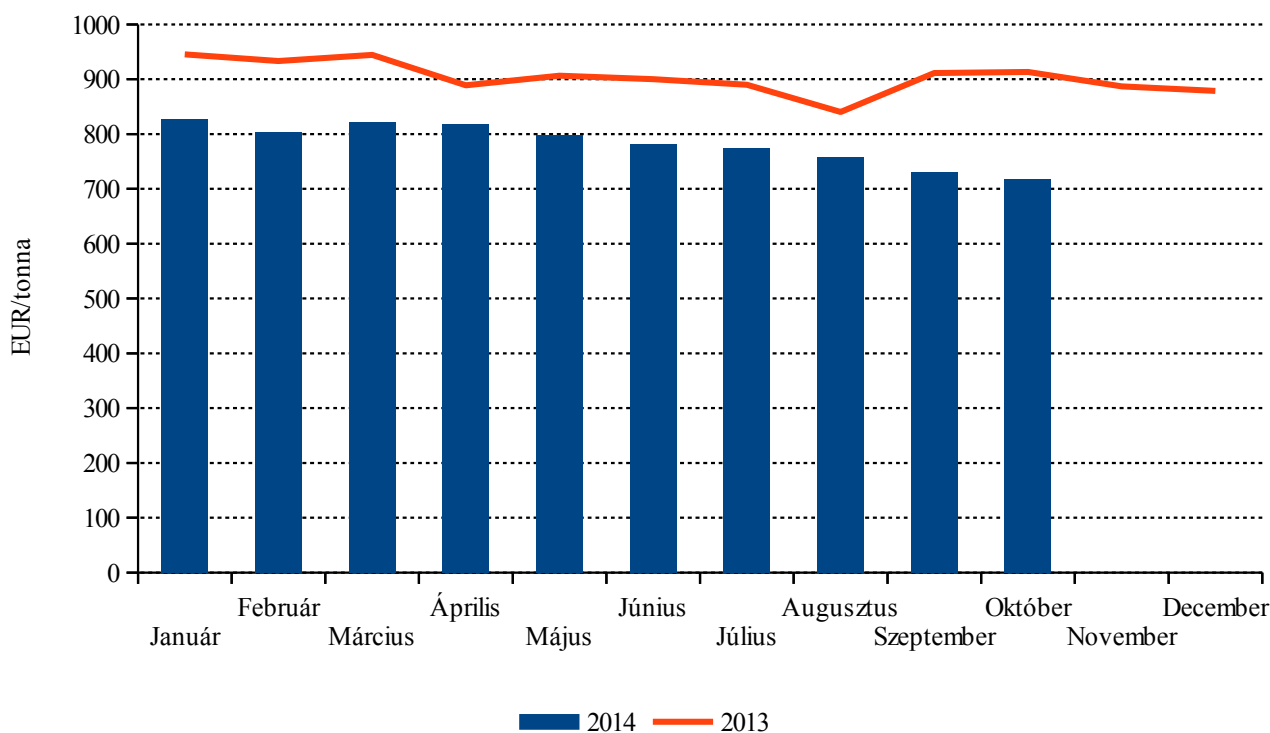
Megjegyzés: IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre történő jegyzései a londoni árutőzsdén
Forrás: HGCA

18. ábra: A bietanol ára

Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, Nyugat-európai kikötők, FOB T2.
 Forrás: F.O. Licht

19. ábra: A repceolaj-metil-észter ára

Megjegyzés: A nyugat-európai kikötőkben FOB (Free on board), az EN 14214-es szabványnak megfelelő.
 Forrás: Kingsman

